

Варшава, 24.12.2013

Дружині і 6-річній дочці опозиційного політика Мухтара Аблязова дозволено виїхати з Казахстану

24.12.2013, напередодні католицького Різдва, Алмі Шалабаєвій і Алуа Аблязовій було дозволено покинути межі Казахстану.

«Правоохоронними органами Казахстану було прийнято рішення про зміну запобіжного заходу щодо Алми Шалабаєвої з підписки про невиїзд за межі міста Алмати на матеріальну заставу», - повідомив офіційний представник Міністерства закордонних справ Казахстану Жанболат Усенов на брифінгу. Фонд «Відкритий Діалог» отримав підтвердження даної інформації від родичів, які повідомили, що в якості матеріальної застави у Алми Шалабаєвої прокуратура зажадала батьківський будинок.

Кримінальна справа за обвинуваченням Алми Шалабаєвої в «незаконній видачі казахстанських паспортів», що була заведена на Алму в Казахстані за день до її незаконної депортації з Італії в Казахстан, залишається відкритою.

У понеділок 23.12.2013 року Алмі Шалабаєвій і Алуа Аблязовій були видані нові паспорти в обмін на анульовані паспорти при незаконній депортації з Риму. На даний момент вони вилетіли в Астану для оформлення Шенгенської візи. Члени сім'ї опозиційного політика Мухтара Аблязова утримуються від будь-яких коментарів до моменту, поки Алма Шалабаєва і Алуа Аблязова не покинуть територію Казахстану.

В цей же час казахстанський інформаційний портал «Республіка» опублікував коментарі представників громадянського суспільства з нагоди раптового рішення Астани. Журналісти поставили питання: «що означає рішення влади випустити сім'ю Аблязова з країни - жест доброї волі або спроба підвищити рівень довіри до Казахстану перед тим, як французький суд винесе рішення по опальному політику?».

Президент громадського фонду «Амансаулик» Бахит Туменова припустила, що «на дане рішення вплинули геополітичні процеси, які пов'язані з тим, що в Росії випустили Ходорковського. Може, і Козлова відпустять, і жанаозенців. Але особисто мені хотілося б вірити в те, що це жест доброї волі, що влада вирішили по-людськи поставитися до Алми». У свою чергу громадський діяч Жасарал Куанишалін вважає, що в Акорді вирішили «зберегти міну при поганій грі», щоб не виглядати на тлі Росії, де за амністією звільнили всіх політичних в'язнів, диктаторської країною¹.

Політолог Андрій Чеботарьов відзначив, що на рішення влади могло вплинути «бажання влади піднятися в очах світової спільноти, так як, можливо, виникли дипломатичні складнощі після депортації Шалабаєвої». Крім того, на думку експерта, «Аблязов знаходиться у в'язниці і його дружина з дочкою не можуть бути повноцінним предметом торгу, тому сенсу утримувати їх в країні немає. Наскільки влада розраховує на передачу Аблязова після його екстрадиції до Росії або України, не знаю. Але вони, напевно, вважають, що він нейтралізований»².

У коментарі Фонду «Відкритий Діалог» казахстанський правозахисник Євген Жовтіс зазначив, що юридичну логіку рішення в справі Алми Шалабаєвої шукати складно, тому що тут головними є

¹ <http://republika-kz.info/news/politics/34539/>

² <http://republika-kz.info/news/politics/34539/>

виключно політичні мотиви. На думку правозахисника, справа Алми Шалабаєвої (і в цілому війна з родиною Аблязова) створюють певні проблеми для взаємин Казахстану з Заходом, і не тільки в сфері прав людини, а в цілому в зовнішній політиці. А враховуючи критику Європи з приводу дотримання прав людини, проблем з корупцією, проблем з демократичним розвитком, то, швидше за все, влада ухвалила рішення дозволити Алмі Шалабаєвій виїхати за кордон, щоб **зняти напруженість у цьому питанні і таким чином не посилювати проблеми міжнародного іміджу країни.** Крім того, на прийняття рішення могли вплинути і події в Росії, де нещодавно були випущені деякі політичні в'язні. Адже обидва режими мають схожі проблеми і, щоб ситуація не загострювалася, іноді потрібно трохи «послаблювати» гайки (що аж ніяк не свідчить про початок «відлиги»).

При цьому, зазначає Євген Жовтіс, казахстанська влада, умовно кажучи, «не втратила обличчя», так як кримінальна справа не закрита, а лише призупинена для з'ясування додаткових обставин (зокрема, слідству потрібно з'ясувати чи використовувався нібито підроблений паспорт в якій-небудь іншій країні ЄС). Це також дозволяє казахстанським слідчим тримати справу в «підвішеному» стані, так як з'ясування обставин використання документів Шалабаєвої в Європі може зайняти тривалий час. У випадку виїзду Алми Шалабаєвої на територію ЄС, теоретично казахстанські слідчі можуть викликати її на допит в Казахстан, а також можуть доручити італійській прокуратурі проводити певні допити. Однак, на думку Євгена Жовтіса, **подальші дії Казахстану у справі Алми Шалабаєвої будуть, швидше за все, залежати від ходу і результату процесу з екстрадиції Мухтара Аблязова.**

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Людмила Козловська, Фонд «Відкритий Діалог»

lyudmylakozlovska@odfoundation.eu